

Motion till riksdagen

1985/86:U519

Hadar Cars m. fl. (fp)

Balternas dubbla medborgarskap

Balterna i Sverige betraktas av sovjetiska myndigheter som sovjetiska medborgare, om de eller deras föräldrar befann sig i Estland, Lettland eller Litauen den 7 september 1940, dvs. ungefär tre månader efter det sovjetiska maktövertagandet. Då infördes sovjetisk lagstiftning i våra baltiska grannländer.

Det påtvingade sovjetiska medborgarskapet har åtminstone tidigare införts också i svenska kyrkoböcker. Så sker inte längre. Men fortfarande har man från svensk sida inte lyckats få de sovjetiska myndigheterna att avstå från att betrakta balterna i Sverige som sovjetiska medborgare som kan befrias från sovjetiskt medborgarskap enbart av Högsta Sovjets presidium. En sådan "lösning" har balterna i Sverige vägrat att godta av flera skäl:

1. De vill inte be att bli befriade från något som de aldrig velat kännas vid. Att ansöka om befrielse från det påtvingade medborgarskapet hos Högsta Sovjet känns för många av dem som att godkänna den sovjetiska erövringen av deras gamla hemland.

2. Den som ansöker om befrielse måste fylla i ett detaljerat formulär med närgångna frågor om sig själv och sina släktingar i hemlandet och i landsflykten. Många exilbalter är rädda att svaren kan skada släktingarna därhemma. Frågorna i formuläret om värnpliktsförhållandena är också sådana att det i visst fall kan ifrågasättas om den som besvarar dessa inte bryter mot den tystnadsplikt som den svenska krigsmakten ålägger.

3. Sovjetiska myndigheter har i flera fall vägrat att ens besvara sådana ansökningar.

Den sovjetiska medborgarskapslag som antogs härom året innebär ingen förändring för Sverige-balternas del. På diplomatisk väg bör Sverige därför fortsätta ansträngningarna att nå en överenskommelse med Sovjet. Den bör gå ut på att personer som erhåller svenskt medborgarskap befrias från sitt sovjetiska medborgarskap om de anmäler önskan härom.

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställs

att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i denna motion anförts om rätt för svensk medborgare att, efter anmälan härom, befrias från sovjetiskt medborgarskap.

Stockholm den 27 januari 1986

Hadar Cars (fp)

Lars Leijonborg (fp)

Margareta Fogelberg (fp)